

Vad kallades de kringvandrande diktarna/sångarna?

Dubbelporträttet:

Homeros och Aristofanes

Kunde han verkligen skriva, Homeros? Har han över huvud taget funnits? Var han blind? Det är inte mycket vi vet om den man som sägs ligga bakom den västerländska litteraturens två första mästerverk, *Iliaden* och *Odysséen*. Troligen var Homeros en kringvandrande sångare och diktare som underhöll vid de grekiska hoven för 2 700 år sedan.

Men redan århundraden före Kristus började de lärde i Alexandria tvivla: kunde verkligen samma person ha skrivit två så olika verk som *Iliaden* och *Odysséen*? Efter mer än två tusen års forskning vet vi inte svaret. Engelsmannen Aldous Huxley har uttryckt det ungefär så här: forskarna har kommit fram till att antingen är de homeriska dikterna skrivna av Homeros eller av en annan man med samma namn.

Homeros vördades under antiken som grekernas störste författare. Hans verk lästes i skolorna. Minst sju orter slåss om att ha varit hans födelseort.

Vi vet litet mer om komediförfattaren Aristofanes, men inte mycket. Han levde tre hundra år efter Homeros, i Athen under den klassiska, "demokratiska" perioden. Det athenska kulturlivet var rikt, men staden var ständigt indragen i krig.

För teatertävlingarna i Athen skrev Aristofanes komedier som blandar politisk satir med fruktbarhetsriter. Ena stunden obscena skämt, andra stunden skarp-eggade angrepp på stadens politiska ledare. Yttrandefriheten från scenen var obegränsad, så länge man inte hädade gudarna. Athens storpamp, demagogen Kleon, tyckte att Aristofanes gick för långt och försökte beröva honom medborgarskapet. Det lyckades inte.